

Konsultacje publiczne „Modernizacja i uproszczenie wspólnej polityki rolnej”

NAJWAŻNIEJSZE INFORMACJE

Podstawowe dane liczbowe:

322 916 otrzymanych dokumentów (w tym duże kampanie publiczne)

1 423 dokumenty przedstawiające stanowisko

58 520 odpowiedzi na kwestionariusz internetowy:

- **21 386** odpowiedzi udzielonych przez rolników (36,5%)
- **27 893** odpowiedzi udzielonych przez pozostałych obywateli (47,7%)
- **9 241** odpowiedzi udzielonych przez organizacje (15,8%), w tym przedsiębiorstwa prywatne, organy publiczne, organizacje handlowe, biznesowe lub zawodowe, NGO i platformy oraz środowiska badawcze i akademickie.

Wysoki poziom zainteresowania publicznego rolnictwem, obszarami wiejskimi i wspólną polityką rolną

Wyniki konsultacji publicznych dotyczących modernizacji i uproszczenia wspólnej polityki rolnej (WPR) potwierdzają wysoki poziom zainteresowania publicznego kwestiami rolnictwa, żywności i WPR. Wśród **322 916** otrzymanych dokumentów część pochodziła z szeroko zakrojonych kampanii, **58 520** stanowiły odpowiedzi na kwestionariusz internetowy przesłane przez osoby fizyczne oraz organizacje, a także **1 423** przedstawiały formalne stanowiska.

Ten zakres uczestnictwa przekracza oczekiwania i znacząco przekracza poziom uczestnictwa obywateli Unii w poprzednich konsultacjach dotyczących przyszłości WPR (w związku z debatą publiczną w 2010 r. nadesłano 5 700 dokumentów).

Co ważniejsze, dzięki tym konsultacjom publicznym Komisja Europejska była w stanie zgromadzić **najszerzy możliwy zakres poglądów i obaw** dotyczących rolnictwa UE oraz **objąć dyskusją na temat WPR szerszą grupę odbiorców.**

Duże zainteresowanie społeczne po raz kolejny wskazuje na to, że rolnictwo i WPR dotyczą całego społeczeństwa europejskiego oraz że wpływ WPR sięga o wiele dalej niż społeczność wiejska.

Utrzymanie silnej wspólnej polityki rolnej na szczeblu unijnym

Wyniki konsultacji publicznych wskazują na wysoki poziom zainteresowania utrzymaniem **wspólnej polityki unijnej w zakresie rolnictwa i rozwoju obszarów wiejskich**. Rysuje się konsensus co do **europejskiej wartości dodanej WPR**.

Jako kluczowe przyczyny uzasadniające wspólne zarządzanie polityką rolną na szczeblu UE wymienia się potrzebę zagwarantowania równych szans na jednolitym rynku oraz występowanie problemów o charakterze transgranicznym takich jak: bezpieczeństwo żywnościowe, środowisko lub zmiana klimatu (które wskazało ponad 90% respondentów). Inne uzasadnienia obejmują: potrzebę zajmowania wspólnych stanowisk na szczeblu międzynarodowym (83%), potrzebę zachowania spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej w UE (86%), a także potrzebę opracowania wspólnych ram dotyczących wymiany najlepszych praktyk (91%). Powszechnie wyrażano również poparcie dla wspólnego budżetu, uznając go za efektywniejszy (62%).

Co więcej, jak twierdzą zgodnie różne zainteresowane strony, UE jest odpowiednim szczeblem zarządzania do realizacji następujących celów: łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej (85%), przyczynianie się do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska w całej UE (73%), przeciwdziałanie niepewności na rynku (67%) oraz promowanie podaży produktów zdrowych i dobrej jakości (62%). Rolnicy i pozostali obywatele mają różne poglądy w kwestii zapewniania rolnikom odpowiedniego poziomu życia, zapewnienia dostaw żywności po przystępnych cenach oraz rozwijania obszarów wiejskich.

Chociaż istnieje porozumienie co do potrzeby podjęcia działań przez UE (i wyraźny sprzeciw wobec ponownej nacjonalizacji polityki w tym zakresie), pojawiają się różnice w przedstawionych przez zorganizowane zainteresowane strony stanowiskach dotyczących konkretnego podziału odpowiedzialności między UE i państwa członkowskie: podczas gdy niektóre zainteresowane strony wnioskuje o większą elastyczność na szczeblu krajowym/regionalnym, aby móc dostosować wdrażanie polityki do konkretnych potrzeb lokalnych, inne organizacje wnoszą o podjęcie bardziej zdecydowanych działań na szczeblu unijnym, aby zagwarantować równe szanse.

Rozpoznanie nadchodzących wyzwań

Z konsultacji publicznych wynika, że trzema najpilniejszymi wyzwaniami stojącymi przed unijnym rolnictwem i unijnymi obszarami wiejskimi są: **zapewnienie rolnikom odpowiedniego poziomu życia, zmniejszenie presji na środowisko oraz łagodzenie zmiany klimatu i przystosowanie się do niej**.

Konsultacje wskazują jednocześnie, że społeczeństwo jest w pełni świadome, iż: dochód gospodarstw rolnych jest nadal znacznie niższy od średniego dochodu w UE (88%), rolnicy otrzymują tylko niewielką część z cen płaconych przez konsumentów (97%), a także tego, że w UE obowiązują bardziej rygorystyczne wymogi w zakresie produkcji niż poza jej granicami (87%). Dostęp do gruntów i niską rentowność wyraźnie zidentyfikowano, jako najistotniejsze bariery w podejmowaniu działalności rolniczej.

Jeżeli chodzi o szczególne wyzwania związane ze środowiskiem, ankietowani (zarówno rolnicy, jak i osoby niebędące rolnikami) przyznają wyraźny priorytet ochronie bioróżnorodności, ograniczeniu degradacji gleb i bardziej zrównoważonemu wykorzystywaniu pestycydów i nawozów.

Potrzeba uproszczenia i zwiększenia skuteczności polityki

Uczestnicy konsultacji publicznych uważają, że obecna **WPR pomaga skutecznie sprostać tym wyzwaniom jedynie w pewnym stopniu (57%)**. Pogląd ten podzielają różne grupy ankietowanych (rolnicy, inni obywatele i organizacje).

Ankietowani należący do wszystkich grup (rolnicy, inni obywatele i organizacje) negatywnie oceniają również zakres, w jakim obecna WPR pomaga sprostać wyzwaniom związanym ze środowiskiem (63%).

Nadmierna biurokracja i nieprzywiązywanie uwagi do zrównoważoności często podkreśla się jako główne problemy/przeszkody, które uniemożliwiają skuteczne osiągnięcie celów bieżącej polityki. Jednocześnie za najbardziej uciążliwe i złożone elementy uznano zazielenianie, wnioski o przyznanie pomocy i kontrole. Wezwanie do zmniejszenia obciążenia administracyjnego jest powszechnym żądaniem przedstawianym w dokumentach przedłożonych przez rolników i administracje publiczne.

Różne postrzeganie gospodarki i środowiska...

Zapytani o **wkład rolników na rzecz naszego społeczeństwa** ankietowani wyrażają niejednorodne poglądy: rolnicy postrzegają samych siebie, jako osoby odpowiedzialne za dostarczanie zdrowych, bezpiecznych i zróżnicowanych produktów oraz za zapewnienie wystarczającej ilości żywności; pozostali obywatele również postrzegają rolników jako dostawców zdrowych i bezpiecznych produktów, lecz wspomniana rola w zakresie produkcji wiąże się z odpowiedzialnością za ochronę środowiska naturalnego i zapewnienie zdrowia i dobrostanu zwierząt.

Ta różnica perspektyw widoczna jest również w definicji **celów WPR**: podczas gdy dla rolników najważniejsze jest uzyskanie odpowiedniego poziomu życia, pozostali obywatele przykładają większą wagę do dostaw produktów zdrowych i dobrej jakości oraz do przyczyniania się do zapewnienia wysokiego poziomu ochrony środowiska.

Różnice poglądów wśród ankietowanych można zauważyć również w odniesieniu do roli WPR w realizacji **10 priorytetów Komisji na lata 2014–2020**: rolnicy uważają, że w ramach WPR należy w większym stopniu skoncentrować się na stymulowaniu inwestycji, wzroście i zatrudnieniu oraz na wzmacnianiu jednolitego rynku UE, podczas gdy pozostali obywatele skupiają swoją uwagę na łagodzeniu skutków zmiany klimatu i przystosowywaniu się do niej oraz na zapewnianiu korzystania z odnawialnych źródeł energii.

...oraz nowych potrzeb społecznych

Oprócz znanych już celów gospodarczych i środowiskowych w konsultacjach publicznych potwierdzono jednak potrzebę zwrócenia w ramach wspólnej polityki rolnej większej uwagi na nowe potrzeby społeczne.

Dobrostan zwierząt, rolnictwo ekologiczne oraz produkty wysokiej jakości pojawiają się wśród wymagań co do nowych celów WPR. Kwestie ochrony konsumentów oraz uwzględnienia norm dotyczących zdrowia pojawiają się również w pisemnych uwagach przedstawionych przez uczestników niebędących rolnikami oraz przez niektóre zainteresowane strony.

Porozumienie w sprawie wezwania do unowocześnienia i uproszczenia WPR

Uczestnicy konsultacji publicznych są zgodni, co do konieczności zapewnienia wsparcia dochodowego dla rolników (66%), poprawy pozycji rolników w łańcuchach wartości (96%), wspierania ukierunkowanych inwestycji (81%), a także zwiększenia korzyści dla środowiska i klimatu (77%).

Zapytani o to, jakie kryteria należałoby zastosować przy udzielaniu wsparcia bezpośredniego, rolnicy wyraźnie preferują rekompensatę za działalność rolniczą na obszarach o szczególnych ograniczeniach naturalnych/wysokiej wartości przyrodniczej, ustalenie limitów wsparcia dla dużych beneficjentów (górną granicę) oraz zapewnienie wsparcia dla młodych rolników. Pozostali obywatele uważają, że podczas udzielania bezpośredniego wsparcia należy promować praktyki przynoszące największą korzyść środowiskową oraz wspierać małych producentów.

Woda (jakość i ilość), ochrona gleb oraz różnorodność biologiczna wyraźnie postrzegane są jako najistotniejsze cele środowiskowe w ramach WPR. Jednocześnie za najistotniejsze działania mające przyczynić się do łagodzenia zmiany klimatu uznano: redukcję emisji gazów cieplarnianych, składowanie i pochłanianie dwutlenku węgla, dostosowanie się do zmiany klimatu oraz dywersyfikację systemów rolniczych. W tej dziedzinie rolnicy w większości zgadzają się, że WPR byłaby prostsza, jeżeli istniałyby większe możliwości wyboru środków ochrony środowiska.

Ponadto, jeżeli chodzi o konkretne sugestie co do uproszczenia, wśród zainteresowanych stron panuje wyraźna zgoda co do pozytywnych skutków ograniczenia obszarów, w których środki rozwoju obszarów wiejskich i inne środki WPR dublują się (69%), lepszego wykorzystania baz danych i technologii (teledetekcja, smartfony) w celu ograniczenia częstotliwości inspekcji w gospodarstwach (62%) oraz szerszego wykorzystywania narzędzi e-administracji (63%).

Przyszłe działania

Odpowiedzi na internetowe konsultacje publiczne oraz podsumowanie wyników otwartych konsultacji publicznych opublikowano pod adresem:

https://ec.europa.eu/agriculture/consultations/cap-modernising/2017_pl

Wyniki internetowych konsultacji publicznych oraz inne działania przeprowadzone w ramach konsultacji zostaną uwzględnione w komunikacie w sprawie modernizacji i uproszczenia wspólnej polityki rolnej oraz oceny skutków przyszłej WPR.

Uwag otrzymanych w ramach konsultacji publicznych nie należy uznawać za oficjalne stanowisko Komisji Europejskiej i jej służb.